

maafte have sine Fortrin. Jeg skal ikke tillade mig at udtale nogen Mening derom, det her Foreslaaede er imidlertid saaledes, at det ikke foregriber, hvad der maatte anses for hensigtsmæssigt i Fremtiden. Et Antal af 60 for hele Landet af den Art, som maa henregnes til de Uhelbredelige, vil vist nok efter de Oplysninger, jeg har søgt at indhente, findes meget laut ansat. Foruden de Pladser, som den erede Minister i Genhold til denne Lov sættes i Stand til at besætte ved det forventede Tilflugt fra Statskassen, vilde jeg meget have ønsket, at vi enten ved denne Lov eller ved en Lov, som staar i Forbindelse med et større Spørgsmaal, nemlig Fattigvæsenets Ordning, kom til at gjøre en Sondring mellem de Bidrag, som det Offentlige udreder til Understøttelse og Anbringelse af saadanne abnorme Landsvage, Blinde eller Døvstumme, og til dem, som høre ind under det almindelige Fattigvæsen, thi det er meget ofte, at det Tilfælde indtræder, at der er uformuende Folk, som ikke kunne taale at bære denne Byrde, men som desuagtet ikke ere saaledes tillede, at de kan være Lale om at fæste dem over paa det offentlige Fattigvæsen. Det er imidlertid et Spørgsmaal, som griber ind paa saa mange andre Omraader, at det ikke kan tænkes ordnet ved denne Sag, i alt Fald ikke paa det Stadium, hvorpaa den for Diebliffet staar; men jeg ønsker kun, at den erede Minister vil have henvendt sin Opmærksomhed derpaa, og, hvis Sagen skulde kunne ordnes, vil støtte den paa et andet Sted. — Naar den erede sidste Laler søgte at gjøre gjældende, at der skulde gives Fortrinsret til den bestaaende Idiostanstalt, saa kan jeg naturligvis ikke gjøre nogen Indvendning derimod, men efter hans Udgivelse af Prisen for Opholdet der i Sammenligning med den, som er bragt i Forslag her, synes jeg dog, at Forskellen er saa betydelig, at det, for saa vidt Opholdet paa Asylet er ordnet saaledes, at det fyldestgjør Humanitetens Fordringer, er et Genisyn, man ikke ganske kan tabe af Sigte. Det maa desuden heller ikke glemmes, at lige overfor en saadan Mængde forskellige abnorme Børn, som findes i Herr Kellers forskellige Anstalter, indtræder der en Mængde vanskelige Spørgsmaal, om Børnene skulde det ene eller det andet Sted hen, og der kan herse en anderledes fri Ledelse og Disposition i de herhen hørende Spørgsmaal, end naar der skal korresponderes og forhandles mellem forskellige Autoriteter. Idet jeg gjentager min Tak til den erede Minister for den varme Interesse, han har vist for Sagen ved at forelægge Forslaget, skal jeg anbefale det til Thingets Velvilie og hurtigst mulige Behandling.

Reffen: Naar Staten omsider beslutter sig til, hvad jeg tror, der havde været Anledning til for lang Tid siden, at gjøre Noget for

de uhelbredelige Landsvage, og navnlig tilveiebringe et Asyl for saadanne, forekommer det mig rigtig nok, at det er paa en overmaade tarvelig Maade, at denne Beslutning vil komme til Udforelse gjennem dette Lovforslag. Thi hvad er det egentlig, der opnaas for hele den store Klasse af uformuende Menneker, som have saadanne ulykkelige Menneker at sørge for? Der opnaas kun, at der skaffes Leilighed til paa Ansøgning til Ministeren at faae anbragt og skaffet Friplads til 25 saadanne Personer paa dette Asyl; men det forslaar vistnok overmaade lidt i Forhold til den Trang, der er til at skaffe saadanne ulykkelige Menneker et Hjem. Det er sørgeligt rundt omkring paa Landet, snart hist og snart her, at se saadanne Personer anbragte paa en saadan Maade, at man neppe kan kalde den menneskelig, og det er saa godt som umuligt for Noget, der ikke er formuende, under de nuværende Forhold at faae tilveiebragt Plads for saadanne Menneker. Jeg synes derfor, at, naar man skal tage denne Sag under Behandling, skulde først det Spørgsmaal afgjøres, om det dog ikke var rigtigst at følge den samme Vej her som ved Sindsygeanstalterne, nemlig at der oprettes Asyl for uhelbredelige Landsvage i de forskellige Provindser, og hvis Statskassen ikke skulde have Raad til at tilveiebringe saadanne Asyl, kunde der jo ligeledes følges samme Fremgangsmaade, som der er fulgt med Genisyn til Sindsygeanstalterne, at Udgifterne derved kunde fordeles paa de forskellige Landsdele. Men dette, der nu tilsigtes ved dette Lovforslag, kunde man jo gjerne acceptere, desom man ikke maatte være Frygt for — og denne Frygt nærer jeg i Modsetning til den erede sidste Laler —, at det hele Spørgsmaal om, hvad der bør gjøres fra Statens Side for at tilveiebringe Asyl for uhelbredelige Landsvage, netop præjudiceres ved, at man gjør dette Skridt. Det vil nemlig saa let hejde sig, at denne Sag ere vi nu færdige med paa denne Maade. Det er ikke blot et lille, et meget ringe Antal af Uformuende, for hvilke der derved tilveiebringes et Hjem, men der er jo derhos ingen som helst Garanti for, at en saadan Stiftelse, hvori disse Pladser skulle skaffes tilveie, vil vedblive at bestaa. Det er en privat Anstalt, hvortil der laanes Penge, det er en privat Anstalt, hvortil det aarlige Tilflugt gives. Staten bliver ikke Eier af denne Anstalt, den laaner Penge til den og giver Penge til dens Drift, saa længe den bestaar; men dersom den Mand, som nu i dette Diebliff ganske vist bedre end nogen Anden vil kunne forstaa at drive en saadan Anstalt, gaar bort, udfordres der ikke blot den Dygtighed, som denne Mand har til at behandle den Slags Menneker og til at forestaa en saadan Anstalt, men der udfordres desuden pecuniær Gønde til at overtage en saadan, og hvis disse to Betingelser ikke ere til Stede, da vil denne Anstalt gaa i Staa, da vil Staten blive nødt til at opfige det Laan,